

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Г.В. Янчук, доцент,

В.І. Янчук, доцент

Вінницький державний аграрний університет

Розглянуто та обґрунтовано теоретико-методичні основи діяльності регіональних університетів на прикладі Вінницького державного аграрного університету. Внесено ряд пропозицій щодо поліпшення діяльності структурних державних установ такого типу.

Впровадження ринкових засад в економіку України вимагає істотної перебудови системи управління народним господарством, поліпшення інформаційного його забезпечення шляхом удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Обумовлено це появою чисельних нових форм господарювання, відмовою від використання адміністративних методів керування, прийняття децентралізованих рішень щодо аграрної сфери економіки.

Враховуючи зміни, що відбулися в наслідок трансформаційних ринкових заходів, бухгалтерський облік повинен удосконалюватися відповідно нових вимог управління економічною діяльністю бюджетних установ та підприємницьких формувань. Інтеграція економічної їх діяльності висунула нові вимоги до обліку, в тому числі і до новостворених регіональних університетів.

З метою повного і своєчасного надходження доходів та використання бюджетних коштів за цільовим призначенням необхідна правильна організація бухгалтерського обліку виконання бюджету. Бухгалтерський облік виконання бюджету і кошторисів бюджетних установ називається бюджетним обліком, визначення якого подається різними авторами з деякою варіацією.

На підставі проведеного аналізу, а також з врахуванням практики, нами пропонується наступне визначення бюджетного обліку для

регіонального університету, як системи відображення всіх господарських операцій шляхом їх реєстрації, групування і контролю за показниками виконання кошторису доходів і видатків з метою прийняття рішень на різних рівнях управління регіональним університетом.

Бухгалтерський облік виступає не тільки засобом реєстрації фактів господарського життя та контролю за виконанням кошторису доходів і видатків, а й джерелом інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих рішень фінансистами, економістами, керівниками різних рівнів, тощо.

Інформація, сформована за допомогою бухгалтерського обліку, є основою для прийняття рішень на різних рівнях. Коректність, ефективність та обґрунтованість цих рішень залежить не тільки від здібностей керівника, а і від достовірності та своєчасності інформації, а також належного сприйняття інформації користувачами.

В регіональному університеті, як і на інших підприємствах, незалежно від форми власності та організаційних засад, ведеться бухгалтерський облік та складається фінансова, статистична і податкова звітність відповідно до державних нормативно-правових актів. Дотримання їх вимог дає можливість отримувати інформацію за єдиними принципами, що забезпечує можливість її порівняння. В той же час інші підприємства (крім бюджетних) не надто жорстко обмежені в виборі методики ведення обліку і, виходячи із конкретних умов господарювання, можуть вибирати найбільш прийнятний для нього порядок ведення обліку.

З огляду на необхідність забезпечення інформацією насамперед внутрішнього управління, бюджетна установа самостійно визначає облікову політику, оформляючи відповідний наказ чи розпорядження керівника та головного бухгалтера з обов'язковим розкриттям в окремих розділах методичних принципів побудови бухгалтерського обліку, техніки його ведення та складання фінансової звітності і організації роботи бухгалтерської служби.

Враховуючи специфіку новоствореного регіонального університету, як бюджетної неприбуткової організації, в якій поєднано

структурні підрозділи, що здійснюють свою діяльність за рахунок фінансування з державного бюджету та інших джерел (університет, коледжі, технікуми) і на засадах госпрозрахунку (науково-дослідні господарства та інші підрозділи), виникла потреба у формуванні такої облікової політики, яка б відображала особливості організації обліку в центрі та визначала методику обліку всіх основних об'єктів, а саме: доходів і видатків, активів та джерел їх утворення та формування звітної інформації.

У Вінницькому регіональному університеті розроблені і затверджені ректором трансформація рахунків (субрахунків) із госпрозрахункового обліку в бюджетний по науково-дослідних господарствах, робочий план рахунків та трансформація облікових реєстрів.

Основною причиною розробки робочого плану рахунків послужило приєднання до складу Університету науково-дослідних господарств, які є госпрозрахунковими підрозділами, та потребами контролю за станом розрахунків з ними.

В зв'язку з утворенням регіонального університету Вінницький державний аграрний університет став розпорядником бюджетних коштів II ступеня. Всі суми, які надходять з бюджету для фінансування коледжів і технікумів, концентруються на особовому рахунку Вінницького державного аграрного університету, який відкритий в обласному управлінні Державного казначейства. З цього рахунку університет фінансує коледжі та технікуми (рис. 1).

Особові рахунки відкриваються в органах Державного казначейства розпорядникам бюджетних коштів II ступеня для зарахування коштів, що підлягають подальшому розподілу та перерахуванню розпорядникам III ступеня.

Одночасно слід відмітити, що Регіональний університет "Вінницький ДАУ" фінансується за двома кодами програмної класифікації (КПК) – 2801100 – Університет та НДГ і 2801080 – коледжі та технікуми.

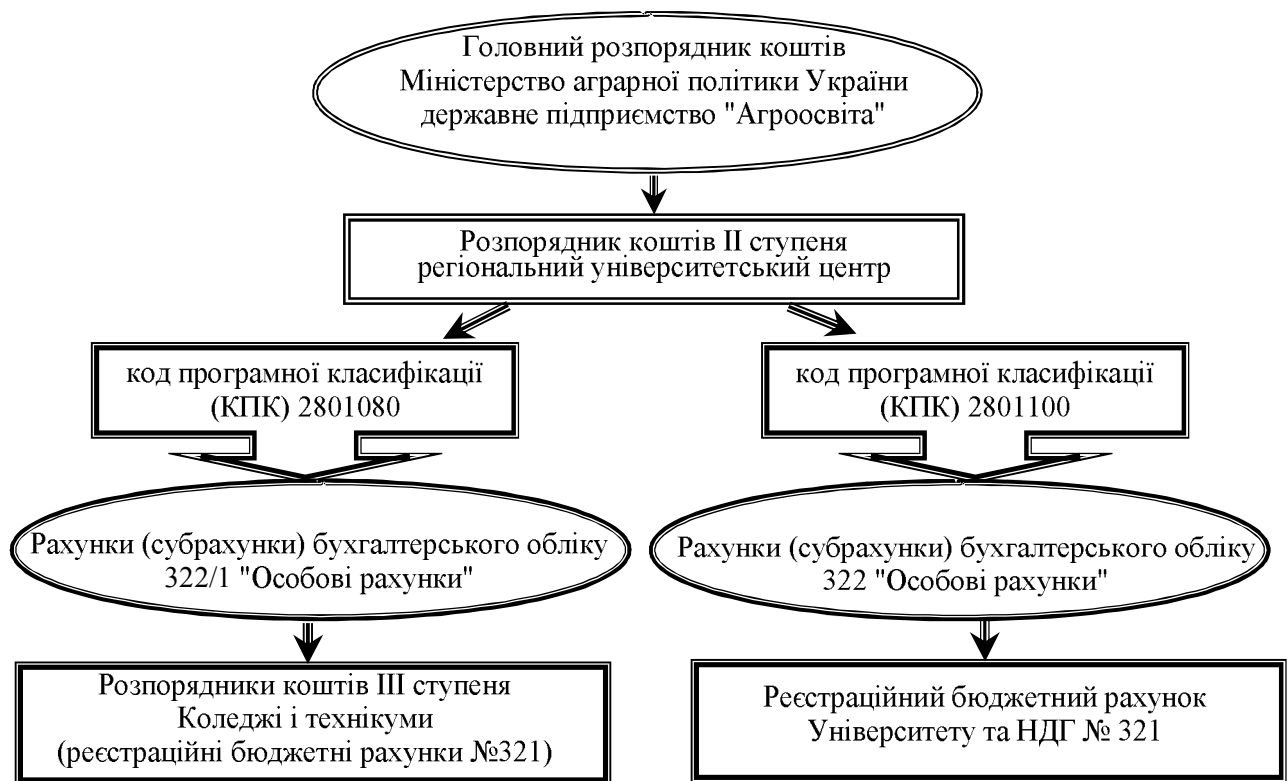

Рис. 1. Схема фінансування структурних підрозділів Регіонального університету "Вінницький державний аграрний університет" та її відображення в обліку

Така схема роздільного фінансування утруднює складання консолідованої звітності в цілому по Регіональному університету. Тому вважаємо це питання відкритим і необхідним для вирішення в першу чергу на рівні Головного розпорядника коштів.

Істотною особливістю формування звітної інформації в регіональних університетах є те, що звітність має подаватися: Міністерству аграрної політики, яке фінансує університети коштами на їх утримання та органам Державного казначейства на місцях, які мають повноваження щодо контролю за цільовим використанням коштів в межах затвердженого кошторису (рис. 2).

Крім того для звітності регіональних університетів характерною буде об'єднання даних бюджетних установ та аграрних госпрозрахункових формувань, що вимагає належної побудови системи бухгалтерського обліку. Лише за цих умов можлива якісна підготовка інформації для заповнення усіх звітних форм.

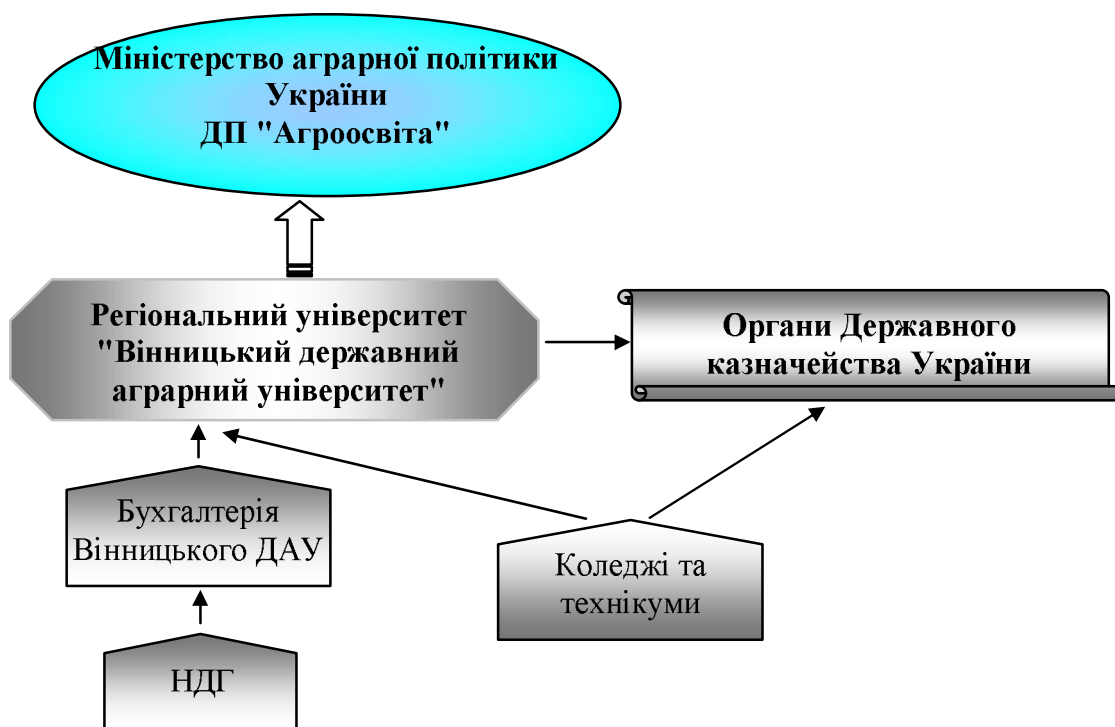

Рис. 2. Схема подачі бухгалтерської звітності регіональним університетом

Отже за результатами вище сказаного можна зробити наступні висновки:

Теоретичні положення та організаційна структура регіональних університетів має враховувати статус структурних підрозділів, які підпорядковані Університету з окремими правами юридичної особи, мають майно, передане їм в оперативне управління, самостійний баланс, рахунки в органах Державного казначейства, печатку і здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України, Статуту Університету та Положень, які затверджуються ректором Університету.

За результатами проведеного дослідження, а також з урахуванням практичного досвіду в розділі наведено уточнене нами визначення бюджетного обліку як системи відображення всіх господарських операцій шляхом їх реєстрації, групування і контролю за показниками виконання кошторису доходів і видатків з метою прийняття рішень на різних рівнях управління регіональним університетом.

Взаємовідносини між університетом та підпорядкованими структурними підрозділами здійснюються згідно розроблених та затверджених в Університеті рекомендацій. Облікова політика регіонального

університету "Вінницький державний університет" сформована на основних принципах бухгалтерського обліку з врахуванням специфіки його діяльності. Для університету є важливим розробка трансформації рахунків (субрахунків) обліку сільськогосподарських підприємств в бюджетний, облікових реєстрів для переходу на меморіально-ордерну форму бухгалтерського обліку з журнально-ордерної, робочого плану рахунків з врахуванням специфіки регіонального університету.

В зв'язку з утворенням регіонального університетського центру Університет став розпорядником бюджетних коштів II ступеня. Для зарахування коштів, що підлягають подальшому розподілу Університету, в органах Державного казначейства відкривається два особових рахунки по КПК 2801080 та КПК 2801100.

Звітність регіональних університетських центрів вимагає специфічного вирішення, оскільки в них поєднано бюджетні і госпрозрахункові структурні підрозділи.

Роздільне фінансування регіонального університету за двома кодами програмної класифікації – КПК 2801100 (Вінницький ДАУ та НДГ) і КПК 2801080 (коледжі та технікуми) вимагає складання окремих зведених звітів Регіонального університету, що значно утруднює організацію системного обліку і звітності.

Рассмотрено и обосновано теоретико-методические основы деятельности региональных университетов на примере Винницкого государственного аграрного университета. Внесено ряд предложений по улучшению деятельности структурных государственных учреждений такого типа.

Is reviewed and is justified theory-methodical fundamentals of activity of regional universities on an example of Vinnitsa state agrarian university. A series of the proposals on improvement of activity of structural official bodies of such type is introduced.